O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

QORAQALPOG‘ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi
№ 15D.24/11-1/3.05
«12» 08 2024 yil

"TASDIQLAYMAN"
Qoraqalpog‘iston tibbiyot instituti
direktori O.A. Ataniyazova
«08» 2024 yil

AKUSHERLIK VA GINEKOLOGIYA FANINING MODUL DASTURI

Bilim sohasi: 900000 - Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot
Talim sohasi: 910000 - Sog‘liqni saqlash
Talim yo‘nalishlari: 60910100 – Stomatologiya

Nukus – 2024

Fan/modul kodi	O'quv yili 2024-2025	Semestr 8	Kreditlar 2
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili qoraqalpoq / rus		Xaftadagi dars soatlari 36
1. Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Akusherlik va ginekologiya	36	36	72

2. I. O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

1.Modulni o'qitishdan maqsad - bo'lajak umumiy amaliyot stomatologlarni toifa xizmatlari asosida taxminiy klinik tashxis qo'yish va uni asoslashga tayyorlash, o'z vaqtida urgent yordam ko'rsatish, ayollardagi asoratli holatlarni aniqlash, profilaktik yordam ko'rsatish hamda davolashga, homilador holatiga baho bera olishni o'rgatish va mustaqil ravishda birinchi tibbiy yordam ko'rsata oladigan umumiy amaliyot stomatologni tayyorlash

2.Modulning vazifalari:

- akusherlik va ginekologiya moduli haqida tushuncha berish;
- sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish;
- talabalarining nazariy ma'lumotdan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasigacha qadamma-qadam o'rgatish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimini saqlash darajasini oshirish;
- zamonaviy tekshirish usullari haqida tushunchaga ega bo'lish;
- ayollar jinsiy a'zolarini klinik anatomiyasi, tekshirish usullari va ayollar jinsiy a'zolari faoliyatlarini aniqlashni o'rgatish
- homiladorlik diagnostikasi borasida to'liq tushuncha berish;
- reproduktiv salomatlik va zamonaviy kontratsepsiya usullari to'g'risida tushuncha berish;
- talabaning klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent - talaba, talaba - fantom uslubida avtomatizm darajasiga etkazish.

III ASOSIY NAZARIY QISM (Ma'ruza mashg'ulotlari)

***3.1.* Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:**

VIII- semestr

1-mavzu. Akusherlik va ginekologiya moduli va uning vazifalari. Akusherlik va ginekologiyaning rivojlanishi tarixi. Hayz sikli va uni boshqarilishi. Urug'lanish, homila rivojlanishining kritik davrlari, tashqi va ichki salbiy omillarning homilaga ta'siri.

2-mavzu: Homiladorlikni birinchi va ikkinchi yarmida qon ketish sindromi. Homiladorlikni erta va kechki toksikozlari. Ko'p uchraydigan va kam uchraydigan erta toksikozlar.

3-mavzu: Jinsiy a'zolarning yallig'lanish kasalliklari. Spetsifik va nospetsifik etiologiyali yallig'lanish kasalliklari, tasnifi, klinikasi, diagnostikasi, davolash usullari, asoratlarini aniqlash va profilaktikasida umumiy amaliyot stomatologining taktikasi

III Moduldagi amaliy (laboratoriya) mashg'ulotlar mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiya:

3.2.1. Amaliy mashg'ulotlar mavzulari ro'yxati:

7-semestr

1-mavzu. Homiladorlik davrida ayol organizmidagi fiziologik o'zgarishlar. Homiladorlikning I-yarmida toksikozlar. Ko'ngil aynish va qusish.

2-mavzu. Homiladorlik va kamqonlik. Homiladorlik va buyrak kasalliklari.

3-mavzu. OIVda homiladorlik.

4-mavzu. Ayollar jinsiya a'zolari o'sma kasalliklari

5-mavzu. Jinsiy a'zolarning yallig'lanish kasalliklari. Spetsifik va nospetsifik etiologiyali yallig'lanish kasalliklari

3.2.2. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetenciyalar:

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

Akusherlik va ginekologiya moduli bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

1. Homiladorlar va tug'uvchilarda tashqi akusherlik tekshiruvi usullarini o'tkazish;
2. Homila yurak urishini eshitish;
3. Ginekologik ko'ruvni o'tkazish;
4. Bachadon bo'ynini ko'zgularda ko'rish;
5. Bimanual tekshirish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***

IV Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etilgan mavzular:

VII semester

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati:

1. Ayollar jinsiy a'zolari klinik anatomiyasi. Tuzilishi, faoliyati, bachadonning qon bilan ta'minlanishi va innervatsiyasi. CHanoq tubi mushaklari.
2. Yo'ldosh tuzilishi va faoliyati. Amniotik suyuqlik bioximiyasi. Yo'ldosh gormonlari biosintezi.
3. Homiladorlik va tug'ruq muddatlarini, homila joylashuvini, ahvolini va vaznini aniqlash. Homila biofizik mezonlari. Homiladorlar va emizuvchi ayollar parhezi. Gigienasi. Kun tartibi. Oilada ruhiy iqlim.
4. Tashqi akusherlik tekshiruvlari (Leopold-Levitsskiy bo'yicha tashqi akusherlik tekshiruv usullari, homila auskultatsiyasi).
5. Ko'ngil aynash va qusish sindromi. Og'ir kechishida akusherlik taktikasi.
6. Homiladorlarda urogenital infeksiyalar, diagnostika, davolash.
7. Fiziologik kechayotgan homiladorlikda qon bioximik ko'rsatkichlari. Gipotenziv dorilar.
8. Qon guruhi va rezus faktorni aniqlash. Norma va gemolitik kasalligida qon bioximik ko'rsatkichlari.
9. Mushaklar qisqarishi patofiziologiyasi. Tug'ruq boshlanishi sabablari. Organizmning tug'ruqqa tayyorgarligi. Tug'ruqda og'riqsizlantirish. Uterotonik dorilar.
10. Fiziologik qon yo'qotish.
11. Qon ketishini klinik alomatlari. Qon bosimi (QB) va pulsni o'lchash. Qon ivishi fiziologiyasi. Qon ivish tizimi. Qon ivish omillari normada.
12. OIV va homiladorlik. Onadan homilaga infeksiyani vertikal transmissiyasi. Davolash va profilaktikasi.
13. Ayollar jinsiy a'zolari anatomiyasi va fiziologiyasi. Funksional diagnostika testlari. Qo'shimcha tekshirish usullari (ultratovushli tekshiruv (UTT), laparoskopiya,

gisteroskopiya, laborator tekshiruvlar). Homiladorlik erta muddatlari diagnostikasi.
14. Hayz sikli boshqarilishi. Tuxumdon va bachadon sikli. Funksional diagnostika testlari.
15. TORCH infeksiya. Skrining.
16. Ayollar jinsiy a'zolari o'sma kasalliklari.
17. Urogenitatal infeksiya. Aniqlash yo'llari. YUqori xavf guruxiga kiruvchi bemorlar. Virusli infeksiya.
18. Tuxumdonlar polikistozi sindromi.
19. Ginekologiyada endoskopik tekshiruv va davolash usullari. Bepushtlikda gormonal diagnostika usullari.
20. Hayz sikli buzilishlari kelib chiqishida, qalqonsimon bez faoliyatining o'rni.

V Ta'lim natiyjalari: Kasbiy kompetentsiyalar

5.1. Modul davomida egallanadigan kompetentsiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK 1. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;
UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;
UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;
UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UKK 1. Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini davolash va profilaktika standartlari talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorgarlik.
UKK 2. Fantomda tashki akusherlik tekshiruvi o'tkazish;
UKK 3. Fantomda ginekologik ko'ruv o'tkazish;
UKK 4. Fantomda qin ko'zgularida bachadon bo'ynini ko'rish;
UKK 5. Fantomda bimanual ko'rish;
UKK 6. Fantomda homila yuragini eshitish va taxminiy vaznini aniqlash.

5.2. Ta'lim natiyjalari

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:
1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqgan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabar tanishtiriladi. Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.
2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni kadamma kadam algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoish etiladi, algoritm asosida bosqichma bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mulyajlar, fantomlar va manekenlarda ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida, so'ng umumlashtirgan holda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trening). Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadam algoritmi va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mulyajlyar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoyish etilishi, kritik muhokama qilinishi mumkin. Talaba, o'zining xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darajasigacha etkazilishi maqsadga muvofiq.
3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli hil klinik xolatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni taxlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi. Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarihlari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.
4. To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli hil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'lla olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb xisoblanadi. To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib himoya qilganda baholanadi.

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

Mashg'ulot so'nggida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda modulni o'zlashtirgan hisoblanadi.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

1- ma'ruzalar;
2- interfaol keys-stadilar
3- amaliy mashg'ulotlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
4- guruhlarda ishlash;
5- taqdimotlarni qilish;

VII Kreditlarni olish uchun talablar:
Modul bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish turlari va nazorat me'zonlari

Oylaviy shifokorlikda akusherlik va ginekologiya moduli bo'yicha nazorat turlari va nazorat me'zonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- Joriy nazorat (JN);
- Oraliq nazorat (ON).

№	Baholash turi	Kredit soni
1.	Joriy nazorat	2
2.	Oraliq nazorat	0
	JAMI	2

5.Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manba‘lari

5.1. **Asosiy adabiyotlar:**

1. Jabbarova YU.K., Ayupova F.M. Ginekologiya, Darslik. Toshkent. 2012 y.
2. Jabbarova YU.K., Ayupova F.M. Akusherlik, Darslik. Toshkent. 2009 y.
3. Национальный клинический протокол «антенатальный уход, ведение беременных групп риска» 2024y
4. «NORMAL HOMILADORLIK» milliy klinik bayonnoma. O□ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRINING BUYRUG‘1 24.07.2021 y.-// Toshkent sh
5. NORMAL TUG□RUQ (HOMILA ENSA BILAN KELISHIDA O□Z-O□ZIDAN SODIR BO□LUVCHI BIR HOMILALIK TUG□RUQNI OLIB BORISH) bo□yicha milliy klinik bayonnoma. O□ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRINING BUYRUG‘1 24.07.2021 y.-// Toshkent sh
6. Homiladorlarda ko□ngil aynishi va qayt qilish sindromini olib boorish bo□yicha milliy klinik bayonnoma. O□ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRINING BUYRUG‘1 24.07.2021 y.-// Toshkent sh

5.2.Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Neville F., Hacker M.D. Essentials of obstetrics & gynecology, Textbook. 2013 y.
2. Савельева Г.М. Акушерство и гинекология, Учебник. Москва. 2008 г.
3. Кулаков, Серов. Рациональная фармакотерапия в акушерстве и гинекологии, Учебное пособие. Москва. 2006 г.
4. Шехтман М.М. Экстрагенитальная патология и беременность. Монография. Москва. 2005 г.
5. Таранов А.Г. Лабораторная диагностика в акушерстве и гинекологии, Учебное пособие. Москва. 2004 г.
6. Бодяжина В.И., Семенченко М. Акушерство, Учебник. Москва. 2004 г.
7. Неотложная помощь в акушерской практике, Учебное пособие. ВОЗ. 2004 г.

5.3.Internet saytlari:

1. www.medi.ru,
2. www.medlinks.ru,
3. www.obgyn.net,
4. www.medscape.com,
5. www.medland.ru,
6. www.med-lib.ru,
7. www.speclit.spb.ru,
8. www.cochrane.org,
9. www.ksmed.ru/pat/gynecology

Qoraqalpog‘iston tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Institut kengashida tasdiqlangan “12” 08.24

Fan/modul uchun ma’sullar:

D.K.Uteniyazova, Z.T.Berdimuratova Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti «Akusherlik, ginekologiya va neonatologiya» kafedrasi assistentlari.

Taqrizchilar:

M.K.Kurbanazarov – PhD. Qoraqalpog‘iston Tibbiyot Instituti, O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor.

A.N.Kalandarova – t.f.d. Qoraqalpog‘iston Respublikasi, Ona va bola skrining markazi direktori